

A B C D E F G H I J K L Ł M N O P R S T U V W X Y Z

Nr

5543

DOLNOŚLASKIE

1 Obiekt

BUDYNEK NR 6, tzw. "ZAGRODA"

w zespole budynków ośrodka wypoczynkowego

608/6

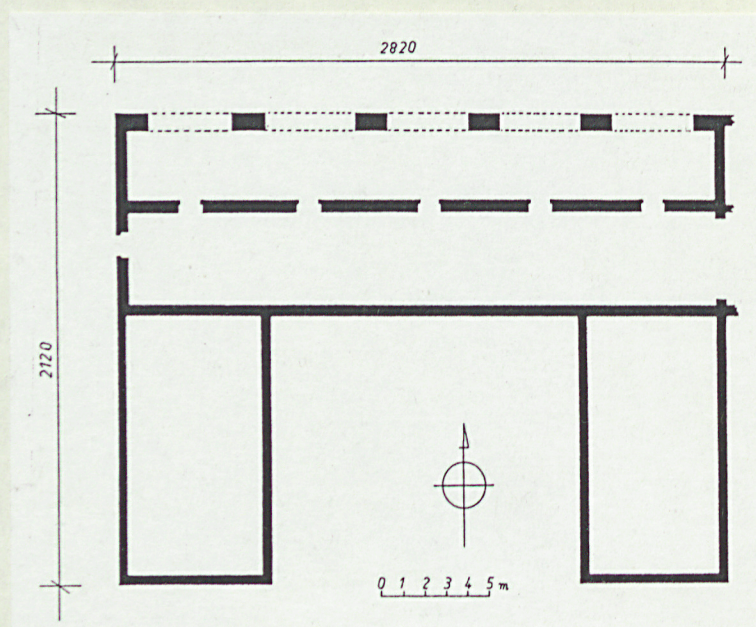
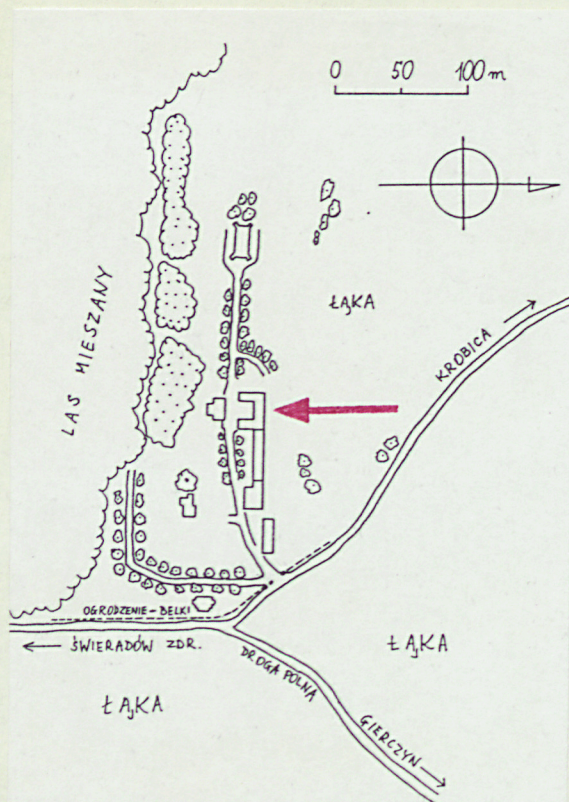
2. Czas powstania

XIX/XX w.

3. Miejscowość

KOTLINA

11 Zdjęcia rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

4. Adres

Kotlina 16

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo jeleniogórskie

gmina Mirsk

pow. lwówecki

6. Poprzednie nazwy miejscowości

1782 - Regensburg, 1815 - Kessel
1840 - Kesselberg;

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo wrocławskie

powiat lwówecki

8. Właściciel i jego adres

Urząd Gminy w Mirsku;
Rynek, ratusz;

9. Użytkownik i jego adres

nieużytkowany;

10. Rejestr zabytków

Nr

A/803/4023/7 data 20.03.1990

patrz karta Budynku nr 1 "Czerwonego Domku";

SYTUACJA. Mała wieś Kotlina położona jest w Górach Izerskich na zboczu Kotła, w pn. ramieniu Grzbietu Kamienieckiego. Rozciąga się wzdłuż potoku Dzieża i wąskiej drogi asfaltowej, łączącej drogę Krobica /ok. 3 km/ - Gierczyn /ok. 2 km/ z Drogą Sudecką. Zespół budynków wypoczynkowych mieści się w górnej części wsi, powyżej źródeł Dzieży, na wysokości ok. 700 m n.p.m. Obok przebiega zielony szlak turystyczny prowadzący z Gierczyna do Świeradowa Zdroju /ok. 5 km/. Zespół usytuowany jest po zach. stronie drogi, w miejscu, z którego otwierają się piękne widoki na całe Pogórze Izerskie; otoczony jest częściowo prowizorycznym ogrodzeniem z belek drewnianych. Budynek nr 6 jest ostatnim, zach. elementem kompleksu trzech połączonych budynków znajdujących się po pn. stronie drogi wewnętrznej - "Hoteliku", "Łącznika" i "Zagrody". Elewacja pd. "Zagrody" sąsiaduje przez drogę z budynkiem "Stodoły", elewacja wsch. połączona jest z "Łącznikiem", pn. zwraca się w stronę łąk, wsi i dalej Pogórza Izerskiego a zach. zwrócona jest w stronę ostatniego budynku zespołu, "Zameczku".

MATERIAŁ. KONSTRUKCJA. TECHNIKA.

Ściany - zewnętrzne - w dolnej kondygnacji ściany murowane z łupka, tynkowane, górna kondygnacja o ścianach w konstrukcji ryglowej z wypełnieniem z cegły /"pruski mur"/, pokrytym tynkiem; wewnętrzne - murowane z cegieł, tynkowane. Szczycik nad wejściem gł. drewniany, w ścianie frontowej oszalowany deskami w pionie.

Sklepienia i stropy - w pomieszczeniach kondygnacji piwnicznej stropy ceramiczne odcinkowe i Kleina; stropy 1-szej kondygnacji belkowe z podsufitką, drewniane, w środkowym pomieszczeniu stajni strop ceglany na belkach drewnianych, wsparty dodatkowo na siestrzanie, podtrzymywany przez 2 żeliwne kolumny na kamiennych cokołach; strop podcienia pd. z desek na szynach stalowych.

Wieżba dachowa - dach o konstrukcji mieszanej - więzary pełne płatiwo-kleszczowe, krokwie więzarów pośrednich wzmocnione jętkami; płatew kalenicowa; tramy oparte na narmurach.

Pokrycie dachowe - dach kryty łupkiem.

Posadzki i podłogi - w kondygnacji 1-szej, w skrzydłach podłogi deskowe, w korpusie gł. - posadzki betonowe; w kondygnacji piwnicznej /pod korpusem gł. budynku/ - posadzki betonowe i ceramiczne.

Otwory - otwory okienne niewielkich rozmiarów, w kształcie prostokątów leżących, umieszczone tuż pod okapem dachu /korpus gł., elew. zach. skrzydła zach./ oraz kwadratowe /elewacja pn. i pojedyncze otwory w elew. wsch. i zach. skrzydła wsch/. W pd. połąci dachowej korpusu gł. okienka facjatek o otworach w kształcie prostokątów stojących, podobnie w połąci wsch. skrzydła wsch., w pozostałych połąciach dachowych /pn. korpusu gł., zach. skrzydła zach./ lukarny w kształcie prostokątów leżących. Kształt prostokątów leżących przyjmują również otwory okienek piwnicznych w elew. wsch. skrzydła wsch. Resztki stolarki okiennej wskazują na konstrukcję krosnową okien w facjatkach, korpusie gł., skrzydle zach. piwnicach oraz skrzynkową w części okien skrzydła wsch.

Otwory drzwiowe zewnętrzne - prostokątne o przysadzistych proporcjach; w korpusie gł.-3 w elewacji pd., przesłonięte jednoskrzydłowymi drzwiami deskowymi z przeszklonym nadświetlem; w skrzydłach po jednym otworze w elewacjach wsch. i zach., w nich także drzwi jednoskrzydłowe z nadświetlami pływocinowe lub opierzone deskami /elew. zach. skrzydła zach./; w szczyciku nad wejściem gł. do korpusu otwór w kształcie prostokąta leżącego

<p>14. Kubatura</p> <p>2 030 m³</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>610 m²</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>budynek gosp. : stajnia końska, wozownia;</p>	<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>nieużytkowany;</p>
<p>18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p> <p>prace remontowo-budowlane przeprowadzone pod koniec 1 poł. lat 80-tych nie objęły budynku "Zagrody".</p>		<p>19. stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>obiekt w stanie ruiny; fatalny stan konstrukcji i poszycia dachowego /szczególnie w korpusie gł./, część pd. połaci dachu korpusu zawalona /przy facjacie wsch./, reszta grozi w każdej chwili zarwaniem; stropy 1-szej kondygnacji częściowo zniszczone, w podobnym stanie część ścian wewnętrznych w skrzydłach, gruz z zawalonych ścian i stropów zalega we wnętrzach; ściany zewnętrzne w złym stanie: mocno nadwyreżona ściana pd. korpusu gł., w pozostałych elewacjach znaczne i liczne ubytki w substancji muru /elew. zach. skrzydła zach., elew. pn. korpusu/; zagruzowane i zniszczone podłogi i posadzki; brak stolarki okiennej i częściowo drzwiowej; zdewastowane instalacje;</p> <p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p> <ul style="list-style-type: none"> - konieczne rozebranie konstrukcji dachu wszystkich części budynku; - rekonstrukcja dachu; - odgruzowanie wnętrz; - naprawy i uzupełnienia w murach zewn. i ścianach wewn. - wymiana i rekonstrukcja stropów 1- szej kond.; naprawa podłóg i posadzek; - tynki wewnętrzne i zewnętrzne; - stolarka drzwiowa i okienna; 	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

22. Bibliografia

G.NICOLAI, Greiffenberg i.Schl., /1925/, S.96;
W.DRESSLER, Die schl. Gebirge. Bd.1 Riesen-, Iser- ..., 1935/6
Breslau, S.258;
MAZURSKI, CZERWIŃSKI, Góry Izerskie, W-wa 1991, str.20;
Heimatbuch des Kr.Löwenberg ..., /1922/, S.113

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

fot. w "Das Isergebirge. Bad Flinsberg .. Deutschland Bild.
Heft nr 17; nr.30 /Hotelik, Łącznik, Frag. Zagrody/;
fot. w "Informacjach o postępach nad oprac. ... Jel. Góra 1983
/archiwum Urzędu Miasta i Gminy w Mirsku/;
1.widok ogólny części zach. zespołu, m.in. Zagróda;

24. Uwagi różne

W pkcie 11 zamieszczono rzut kondygnacji piwnicznej obiektu.

25. Opracował

tekst ..... Ewa Sawińska 20.05.1992

imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki ..... Jacek Sawiński 20.05.1992

imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr. .... Jacek Sawiński 20.05.1992

imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów .....

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

- wkładka nr 1: cd. opisu; zdjęcia;
- wkładka nr 2: zdjęcia;

1. Miejscowość K O T L I N A	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) BUDYNEK NR 6, "ZAGRODA"	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) cd. opisu; zdjęcia;
---------------------------------	---	---

cd. opisu:

zamkniętego dwoma, stykającymi się łukami odcinkowymi; w otworze drzwi dwuskrzydłowe, o konstrukcji deskowo-listwowej /listwy dekoracyjnie wycinane/, każde ze skrzydeł zamknięte ćwierćkołem. W elewacji pn. podcień arkadowy o arkadach w kształcie łuków eliptycznych pionowych. Otwory drzwiowe wewnętrzne - prostokątne, o przysadzistych proporcjach; w przeważającej części brak drzwi, w części stajennej - drzwi deskowe, spągowe lub listwowe, jednoskrzydłowe.

RZUT. Budynek o regularnym rzucie w kształcie podkowy. Korpus gł. szerokością odpowiada szerokości "Łącznika", z którym jest połączony elewacją wsch. i ma kształt wydłużonego prostokąta. Od pd. przylegają do korpusu, ustawione pod kątem prostym, dwa prostokątne, symetryczne skrzydła. Część piwniczna korpusu dwutraktowa /w osi podłużnej budynku/ - podcień i długie pomieszczenie kręgielni. 1-sza kondygnacja w układzie trzytraktowym w osi poprzecznej budynku, z dużym pomieszczeniem stajni pośrodku /zachowane ułożone w podkowie poidło dla zwierząt/, z boków pomieszczenia pomocnicze z boksami dla koni od strony zach. W skrzydłach układ dwutraktowy pomieszczeń.

BRYŁA. Bryła zwarta, regularna z masywnym korpusem głównym, w całości podpiwniczonym, 2-kondygnacyjnym od strony pn. /dolną kondygnację stanowi arkadowy podcień/, nakrytym wyniosłym dachem czterospadowym. Od strony pd. korpus jednokondygnacyjny, z podcieniem na drewnianych słupach i z drewnianym trapezowym szczycikiem nad wejściem gł.; w połaci pd. dachu rząd okienek facjatkowych, nakrytych własnymi daszkami trójszpadowymi. Do krańców korpusu przylegają od pd., pod kątem prostym, dwa symetryczne wydłużone skrzydła, nakryte własnymi, niższymi dachami trójszpadowymi. Skrzydła jednokondygnacyjne, niepodpiwniczone z rzędami facjatek na zewnętrznych połaciach dachowych. We wszystkich częściach budynku poddasze użytkowane w celach mieszkalnych i gosp. Budynek stanowi część kompleksu trzech obiektów i jest z nimi połączony od strony wsch.

ELEWACJE.

Elewacja pd. - jednokondygnacyjna, 5-cioosiowa w korpusie gł., poprzedzona głębokim podcieniem wspartym na drewnianych słupach, symetryczna; oś środkowa podkreślona wejściem gł., nad którym trapezowy, drewniany szczycik; elewacje pd. skrzydeł ślepe; ściany na murowanej, tynkowanej podmurówce, ryglowa konstrukcja uwydatniona przez otynkowanie i pomalowanie na biało wypełnienia.

Elewacja zach. - w części korpusu gł. 2-, w części skrzydła zach. jednokondygnacyjna; 4-osiowa; w części korpusu murowana, tynkowana, z odsadzką, wyraźnie oddzielającą kondygnacje; obie części budynku rozdzielone otworem wejściowym; skrzydło na podmurówce, ściana ryglowa ze słupami i ryglami wyraźnie odcinającymi się od tła białego, tynkowanego wypełnienia; okienka małe, tuż pod okapem dachu.

Elewacja pn. - 2-kondygnacyjna, 4-osiowa w górnej kondygnacji, z 5-cioosiowym, arkadowym podcieniem w dolnej; kondygnacja dolna wysoka, murowana, tynkowana, górna w konstrukcji ryglowej, z wyraźnymi słupami i ryglami; obie kondygnacje rozdzielone odsadzką muru.

Elewacja wsch. - częściowo dwukondygnacyjna, 4-osiowa; w części korpusu gł. połączona z niższym budynkiem "Łącznika"; dolna kondygnacja murowana, tynkowana, oddzielona odsadzką od górnej o konstrukcji ryglowej, z tynkowanym wypełnieniem między belkami;

WNĘTRZE. Budynek o wielostronnym przeznaczeniu - w kondygnacji piwnicznej jedno długie pomieszczenie /równe długości całego budynku/ - dawna kręgielnia, drugą część tej kondygnacji stanowi podcień pn. W 2-giej kondygnacji pomieszczenia

Wkładkę założył: Ewa Sawińska 20.05 1992
(imię, nazwisko, data)

Verte!

Miejsce przechowywania negatywów: .....

inwentarskie z dużą stajnią pośrodku /zachowane poidło ułożone w kształt podkowy/ i z mniejszymi, symetrycznie rozmieszczonymi pomieszczeniami bo pokach /w jednym z zach. zachowane boksy na konie/. Pomieszczenia skrzydeł pełniły funkcje mieszkalne, podobnie jak część poddasza; na poddaszu także przechowalnia pasz.

WYPOSAŻENIE. Zachowane kamienne poidło dla koni, ułożone w kształt podkowy w środkowym pomieszczeniu 1-szej kondygnacji.
INSTALACJE. Instalacje zdewastowane, resztki instalacji elektr.

Zach. część elew. pd. wraz z frag. skrzydła zach.

Elewacja pn.

Elewacja zach.

K O T L I N A

BUDYNEK NR 6, "ZAGRODA"

zdjęcia;

Elewacja zach. skrzydła wsch.

Wnętrze stajni z poidłem i kolumną podtrzymującą strop.

Wkładkę założył: Ewa Sawińska 20.05.1992

Miejsce przechowywania negatywów: